

Nieuwsbrief management Kinderopvang juni 2017

Proeftuinen PACT verbeteren inclusie

PACT is een landelijk innovatieproject van Het Kinderopvangfonds, met als doel: een inclusieve speelleeromgeving creëren voor ieder kind. Om dat doel te bereiken stimuleert het project een nauwere samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang, peuterwerk en (jeugd)hulp. In zeven 'Pact Proeftuinen' verspreid over het land zijn deze partijen de afgelopen jaren met elkaar aan de slag gegaan. Wat heeft het opgeleverd?

'Inclusie is het vertrekpunt van het project. Ieder kind is belangrijk en ieder kind heeft special needs.' - Foto: iStock

Het wetenschappelijk team van PACT onderzoekt het effect van het samenwerkingsproject en presenteert nu de eerste bevindingen. Nog wel 'in voorzichtigheid' benadrukt teamleider Jeannette Doornenbal, lector Integraal Jeugdbeleid (Opvoeding, Onderwijs en Opvang) aan de Hanzehogeschool Groningen. De resultaten zijn al wel in kaart gebracht, maar de overallconclusie is nog niet heel scherp getrokken.

Casestudy en monitor

Het wetenschappelijk team van PACT deed onderzoek aan de hand van zowel een casestudy als een monitor. Voor de casestudy werden de proeftuinen gedurende het hele project door leden van het wetenschapsteam bezocht. Onderzoeksvragen waren: hoe loopt het? Waar loop je tegenaan? Wat zijn de succesfactoren? Wat zijn de knelpunten? Welke merkbare resultaten zie je? De monitor bestond uit een lijst vragen naar de mate en aard van de interprofessionele samenwerking, en gaf antwoord op vragen als: hoe ziet het netwerk eruit (wie werkt samen met wie)? Hoe tevreden ben je over de samenwerking? Worden de PACT-doelstellingen op deze manier bereikt?

Grillig proces

Het stimuleren van de samenwerking tussen kinderopvang, onderwijs en jeugdhulp is een grillig proces. Tijdens de implementatie was er bij de verschillende proeftuinen regelmatig een dipje, maar Doornenbal ziet verbetering. 'De samenwerking is bij sommige ingewikkeld, met veel overleg en met veel mensen die erbij betrokken zijn. Bij sommige is het simpel. Dat laatste blijkt efficiënter. Daar kunnen anderen van leren.'

Sterke regie

Een sterke regie is daarbij nodig en innovaties op drie niveaus, zegt Doornenbal. ‘Allereerst het niveau van de uitvoeringspraktijk: samen onderzoeken, leren, ontwerpen. Dat vraagt ook wat van de leidinggevende. Als tweede moeten de bestuurders betrokken worden bij het proces. Zij moeten een heldere opdracht formuleren en daarbij ondersteuning bieden. Dat het bestuur de opdracht in ieder geval onderschrijft, is heel belangrijk. In Groningen bijvoorbeeld is een proeftuin gestopt door discontinuïteit in de regiefunctie. De directeur vertrok, een andere kwam en die was minder overtuigd. Dat had als effect dat de tegenkrachten, en die zijn er altijd, meer grip kregen.’

Gemeentelijke commitment

Ook op gemeentelijk niveau moet er commitment zijn, blijkt uit de evaluatie van het project. Doornenbal: ‘Zorg toevoegen op de werkvloer moet ook door gemeenten als waardevol gezien worden. Als je echt aan inclusie en interprofessionaliteit wil werken, dan moeten gemeenten dit faciliteren. De jeugdhulp wordt door de gemeenten ingekocht tenslotte.’

Eindrapportage

De verschillende schakels moeten goed in elkaar passen. Bottom-up is er namelijk veel enthousiasme voor PACT, maar als dat niet van bovenaf gefaciliteerd wordt, zakt het weer in. Doornenbal hoopt daarom in de eindrapportage van het onderzoek de meerwaarde van PACT duidelijk te kunnen laten zien. ‘Daarbij kiezen we de positieve insteek, en dat is dat ieder kind belangrijk is en dat ieder kind *special needs* heeft. Dat is ook een van de basisrechten uit de Rechten van het Kind van de VN. Inclusie is ons vertrekpunt en niet het verminderen van de zorgkosten.’

Maatschappelijk rendement

Doornenbal verwacht overigens wel dat inclusief werken leidt tot vermindering van zorgkosten. Bij de proeftuin in Lent wordt op dit moment bijvoorbeeld uitgerekend hoeveel minder zware zorg kinderen nodig hebben door PACT, en welk financieel voordeel dat oplevert. Maar de proeftuinen leveren vooral maatschappelijk rendement op. ‘Zoals kinderen die erbij horen en niet uit hun omgeving weg hoeven, ouders die tevredener zijn en professionals die meer plezier in hun werk hebben.’

Met alle proeftuinen zijn inmiddels borgingsgesprekken gevoerd, en alle proeftuinen gaan door. Nog onduidelijk is wat de rol van PACT daarbij zal zijn. ‘Daar willen we nog goed over nadenken’, zeg Doornenbal. In juni wordt daar een beslissing over genomen.

Tussen 10 mei en 16 juni organiseert PACT een aantal regio-events, met verschillende thema's en afgestemd op de regionale praktijk. Voor de exacte data zie pedagogischpact.nl.

PACT en het Kinderopvangfonds denken niet alleen na over samenwerking, maar ook over hoe de pedagogisch professional van de toekomst eruit moet zien. Samen bedachten ze de 'T-shaped professional'. [Lees meer](#)

Astrid van de Weijenberg